

Fast Way to kolejne rozwiązanie wprowadzone przez Służbę Celną ułatwiające graniczny ruch samochodów ciężarowych.

Zdaniem Bartosza Gruszeckiego – naczelnika Urzędu Celnego w Przemyślu, projekt Fast Way stanowi doskonały przykład ułatwień, które skracają czas obsługi na granicy (w myśl nowej strategii Służby Celnej).

System odpraw w technologii Fast Way został wdrożony na polsko-ukraińskim przejściu granicznym Korczowa-Krakowiec od 17 września 2012 r. Jest on efektem współpracy Służby Celnej ze środowiskiem przewoźników, która pozwoliła na wypracowanie wielu pozytywnych rozwiązań w kontekście przekraczania granicy. Pilotażowo wdrożono go na mocy porozumienia pomiędzy szefem Służby Celnej RP i odpowiednikiem w randze ministra po stronie ukraińskiej. Sama koncepcja tego typu odpraw została natomiast opracowana w Urzędzie Celnym w Przemyślu.

Z założenia system Fast Way to technologia odpraw wjeżdżających do kraju pustych samochodów ciężarowych, które w obrębie przejścia granicznego poruszają się wydzielonym pasem. Kontrola celna, oparta całkowicie na zasadach analizy ryzyka, ograniczona jest do niezbędnego minimum, dzięki czemu nie powstają kolejki na drogach dojazdowych do przejścia granicznego.

Innowacja zakłada wyłączenie pustych środków przewozowych w ruchu towarowym z oczekiwania i obsługi razem z pojazdami ładownymi na całym obszarze przejść granicznych.

Podkreślić należy, że szybka ścieżka odpraw dla pustych pojazdów została wydzielona zarówno po polskiej, jak i ukraińskiej stronie przejścia granicznego. Dzięki takiemu rozwiązaniu – poza nielicznymi przypadkami spiętrzenia ruchu granicznego – pojazdy puste wjeżdżają na nią bez oczekiwania w kolejce z pojazdami ładownymi po ukraińskiej stronie przejścia.

Pas Fast Way na przejściu granicznym w Korczowej.

Adresatem projektu są podmioty gospodarcze, przedsiębiorcy, kierowcy i pasażerowie, którzy nie przewożą towarów wykraczających poza normy przewidziane w ramach zwolnień celnych; puste środki transportu o DMC ponad 7,5 t oraz puste środki transportu przewożące materiały pędne niezbędne do podróży. Natomiast głównymi celami projektu są: zwiększenie tempa przekroczenia granicy przez puste środki przewozowe, wyeliminowanie dublowania czynności kontrolnych przez służby graniczne i celne obu państw, zmniejszenie ilości czynności wykonywanych w związku z ważeniem pojazdów, możliwość pełnego monitorowania całkowitego tempa przekroczenia granicy obu państw, lepsze zagospodarowanie posiadanych zasobów kadrowych oraz rozszerzenie zakresu wymiany informacji.

Oddzielne pasy ruchu Fast Way przeznaczone do kierowców, którzy w ruchu towarowym poruszają się pustymi środkami przewozowymi, zostały czytelnie oznakowane zarówno pionowymi, jak i poziomymi znakami, a Służba Celna zapewniła dodatkowe stanowiska obsługi. Pas rozpoczyna się już po ukraińskiej stronie przejścia, dzięki czemu kierowca może odpowiednio wcześniej ominąć pojazdy z ładunkiem i przekroczyć granicę przy minimalnych formalnościach.

Jego lokalizacja umożliwia jednoczesnie przyjmowanie zgłoszeń celnych od podmiotów posiadających status AEO i ewentualne decydowanie o kontroli celnej samochodów ciężarowych wjeżdżających do Unii Europejskiej bez towaru.

Odprawy w Oddziale Celnym w Korczowej odbywają się w systemie potokowym, a wszystkie puste środki przewozowe kierowane są właśnie na pasy ruchu Fast Way/AEO, dlatego też nie ma potrzeby awizowania takich pojazdów. Podmioty posiadające status AEO traktowane są priorytetowo i obsługiwane w pierwszej kolejności.

Sama kontrola celna opiera się całkowicie na zasadach analizy ryzyka i jest ograniczona do niezbędnego minimum. Dzięki temu kierowcy pustych ciężarówek bez oczekiwania i bez zbędnych formalności przekraczają granicę. Na przejściu granicznym Korczowa – Krakowiec puste pojazdy odprawiane są na bieżąco, a pewne spiętrzenia występują jedynie okresowo na linii granicznej ze względu na zwężenie przejazdu do dwóch pasów ruchu.

W listopadzie ub. roku również w Korczowej zmodyfikowano i wdrożono projekt odpraw pustych środków przewozowych (PSP) z wykorzystaniem technologii Fast Way przy dwukrotnym zatrzymaniu pojazdu i analizie ryzyka prowadzonej w tle. Projekt poszerzono o selektywność ważenia, której poziom określają lokalne profile ryzyka.

Założenie wypracowane wcześniej w Urzędzie Celnym w Przemyślu, pozwalające znacznie skrócić czas kontroli jednego samochodu, po niezbędnych modyfikacjach wdrożone zostało w odniesieniu do pustych ciężarówek powracających z Ukrainy. Czynności niezbędne z punktu widzenia kontroli celnej rozpoczynają się na stanowisku wagowym i wykorzystując dane systemów informatycznych, przebiegają równolegle z kontrolą paszportową.

Powodem modyfikacji było dalsze skrócenie czasu obsługi pustych środków przewozowych (PSP) o ok. 3 min. Zgodnie z założeniem puste środki przewozowe zatrzymują się tylko dwa razy przy stanowiskach służbowych Służby Celnej: przy wjeździe na teren przejścia granicznego (waga – przywóz) i wyjeździe z przejścia granicznego (szlaban wjazdowy).

Ze względu na organizację odpraw oraz przyjętą technologię obsługi podmiotów w Oddziale Celnym w Korczowej najbardziej optymalnym rozwiązaniem jest obsługa PSP z analizą ryzyka w tle, ponieważ po stanowisku wagowym następuje zatrzymanie do kontroli paszportowej Służby Granicznej. Kontrola na wadze możliwa jest jedynie w przypadku odpraw terminalowych, gdzie kontrola paszportowa SG wykonywana jest jako pierwsza na linii granicznej.

Przy obsłudze pustych środków przewozowych analiza ryzyka przeprowadzana jest na wydzielonym, podlegającym losowaniu stanowisku służbowym dyspozytora Fast Way/AEO. Wyniki tej analizy, a także zastrzeżenia lokalne i globalne decydują o skierowaniu pustego środka przewozowego do kontroli.

Jak oceniają funkcjonariusze SC, około połowy ciężarówek wjeżdżających na pusto do Polski nie wymaga kontroli.

W styczniu br. na 1415 odprawionych pustych samochodów skierowano do kontroli 178 pojazdów, co stanowi ok. 13%. Jak łatwo policzyć, średnio na dobę dzięki systemowi obsługiwanych jest blisko 50 pustych samochodów ciężarowych.

Wprowadzenie opisanych mechanizmów spowodowało, że obecnie 99% pustych środków przewozowych odprawianych jest w technologii Fast Way.

Fast Way w Korczowej stał się wzorem do wdrożenia analogicznych rozwiązań na pozostałych przejściach granicznych „ściany wschodniej".

Tekst Grzegorz Ramza, fot. Służba Celna

Fast Way i system rejestracji pustych środków przewozowych (PSP) na pozostałych przejściach granicznych „ściany wschodniej"

Izba Celna w Białej Podlaskiej

Dorohusk – odprawy pustych środków przewozowych (PSP) – paszportowa i celna – odbywają się w jednym miejscu, tj. w jednym z pawilonów, usytuowanych w części towarowej przejścia na kierunku wjazdowym do Polski – na linii kontroli Straży Granicznej. Średnio odprawianych jest 140 pustych środków przewozowych na dobę.

Hrebenne – na przejściu granicznym w Hrebennem obsługa pustych środków przewozowych (PSP) odbywa się na stanowiskach wagowych. Średnio odprawianych jest 130 pustych środków przewozowych na dobę.

Koroszczyn – ze względu na istniejącą infrastrukturę terminalu samochodowego w Koroszczynie odprawy pustych ciężarówek realizowane są bezpośrednio na stanowiskach rejestracji wjazdu na terminal, tj. na stanowiskach wagowych. W trybie PSP odprawianych jest średnio 370 pustych środków przewozowych na dobę.

Izba Celna w Olsztynie

Grzechotki – kierowca jadący w procedurze Fast Way dokonuje wszelkich czynności na stanowisku wagowym i zwalniany jest do wjazdu do RP.

W ciągu doby odprawianych jest ok. 50 pustych zestawów.

Bezledy – pojazdy objęte procedurą odprawiane są przy jednym zatrzymaniu na stanowisku wagowym, gdzie odbywa się rejestracja w systemie i kontrola dokumentów (skasowanie zezwolenia drogowego) oraz odprawa paszportowa.

W ciągu doby średnio procedurą Fast Way obejmowanych jest 12-15 pojazdów.

Izba Celna w Białymstoku

Kuźnica, Bobrowniki – na tych przejściach działa system rejestracji pustych środków przewozowych (PSP). System odpraw samochodów pustych, w którym pojazdy są odprawiane w trybie potokowym, zapewnia odpowiednią sprawność odpraw. W oddziałach celnych w Bobrownikach i Kuźnicy około 65% stanowią puste pojazdy ciężarowe, które są odprawiane w systemie PSP.